

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Iz verifikacijske debate v kranjskem dež. zboru.

II.

(Govor posl. Ivana Hribarja.)

(Po stenografičnem zapisniku.)

Visoki deželni zbor!

Tovariš Kersnik je v splošnih besedah omenil tistega strastnega agitovanja proti narodni stranki, katero se je letos pri deželnozborskih volitvah pojavilo; jaz pa si bodem dovolil poseči nekoliko obširneje v debato in spustiti se sem ter tje tudi v kak detail, ki utegne zanimati visoko zbornico in o katerem mislim, da je zadosti važen, da ostane zabeležen v stenografičnem zapisniku, zato da bodo potomci naši vedeli, na kako strasten in brezuzdan način se je pri letošnjih volitvah vodila borba jednega dela narodne stranke proti drugemu.

Predno pa o tem govorim, naj mi bode dovoljeno, da se nekoliko ozrem na izjave gospoda poslanca kanonika Kluna: Dejal nam je, če se smatramo za katolike, da bi bili to lahko s tem pokazali, da bi se bili udeležili katoliškega shoda, na kateri smo bili povabljeni tudi mi. (Poslanec Povše: Gotovo!)

Seveda, gospod poslanec se ga je udeležil — bilo je v teh prostorih, kjer sedaj zborujemo — in je na tem shodu svoje katoličanstvo pokazal na nedvoumen način, pokazal s tem, da je naglašal, da se kot dober kristijan, kadar vstane, vselej pokriža. (Veselost v središču.) Posebno skromno tako naglašanje svojih verskih čutil ni, zato mi nismo imeli potrebe, zbirati si takih lavorik, ker vemo, da je boljši kristijan tisti, ki opravi svojo versko dolžnost na tihem, v zakotji, kakor pa tisti, kateri pred vsem svetom trka na prsi in pravi, kako dober kristijan da je in kako velik pred Gospodom.

Da se prav označijo besede gospoda poslanca kanonika Kluna glede tega, da se nismo udeležili katoliškega shoda, moram opozarjati na neki intermezzo, kateri se je izvršil pri tem katoliškem shodu. Duhovnik — katolik seveda, ker drugih pri nas nimamo — je vstal takrat, da bi branil družbo sv. Cirila in Metoda, katera se je bila napadla. (Poslanec Kalan: To ni res!) Prosim, to je res. Dotični duhovnik je vstal in branil družbo sv. Ci-

rila in Metoda, ker je bila napadena. To je notorična istina in ne vem, kako more temu oporekati gospod Andrej Kalan, ki je bil takrat tudi navzoč. Ta mož je vstal in je moral braniti eminentno katoliško družbo sv. Cirila in Metoda pred gospodo, katera se je bila zbrala na katoliškem shodu. In kakšno je bilo vaše obnašanje proti tistemu duhovniku? Še danes mu niste odpustili in ako pravite, da bi bili na katoliški shod lahko prišli tudi mi, ako se smatramo za prave kristijane, opozarjamo Vas, da bi tudi mi morali, ko se je napadla družba sv. Cirila in Metoda, vstati in braniti to prekoristno katoliško družbo, katera tudi v narodnem oziru deluje, s tisto odločnostjo, kakor je to storil dotični duhovnik in da bi nas vsled tega Vi bržkone ne smatrali za boljše kristijane, kakor nas smatrate danes.

Gospod kanonik Klun je govoril tudi o škofu in izrekel gorostasno načelo, da škof naš mora biti tudi voditelj v političnih rečeh in da tisti, kateri ga in političis ne uboga, ne izpoveduje prave vere. (Poslanec Klun: Ni res, tega nisem rekel!) Prosim, to so ipsissima verbe gospoda kanonika Kluna in tako jih je rabil, češ, da so škofje postavljani od sv. Duha in zaradi tega moramo jih ubogati tudi v političnih rečeh. Ta trditev je silno smela in se gotovo ne strinja z verskimi dogmami, o katerih je sicer gospod kanonik Klun bolje poučen kakor jaz, ampak vendar sem prepričan, da bi te svoje trditve ne mogel zagovarjati pred učenjaki, kateri poznajo dogme katoliške vere.

Prečistiti gospod poslanec kanonik Klun pravi, da so škofje od sv. Duha postavljeni in da jih moramo radi tega ubogati tudi v političnih stvareh. (Poslanec Klun: Tega nisem rekel!) To ste rekli, besede te našli bode v stenografičnem zapisniku. Gospodje, poglejte no, kako škofje delujejo, če je to res, kar trdi gospod poslanec kanonik Klun. Škof Flapp je v Istri odločno zabranil katoliški duhovščini, da se ne sme utikati v volitve, knezoškof ljubljanski dr. Missia zapoveduje svoji duhovščini, da se mora z vso silo boriti za njegovo stranko pri volitvah, kardinal Schönborn pa na Češkem prepušča svoji duhovščini, da sme svobodno agitovati za katerekoli kandidate, tudi za Mladočehe, kateri sami naglašajo, da so najbolj svobodno

misleča stranka v Avstriji. Gospoda moja, če so škofje od sv. Duha, kje se v teh treh slučajih sv. Duh moti, pri Missiji, pri Flappu ali pa pri Schönbornu? (Živahna veselost in odobravanje v središču.) Vsekako je trditev prečastitega gospoda poslanca kanonika Kluna silno smela.

Omenjalo se je lepih besedij, s katerimi je prečastiti gospod deželni glavar otvoril sedanje deželnozborsko zasedanje. Zares so bile to lepe besede, besede miru in sprave; ali gospoda moja, prečastiti gospod deželni glavar moral bi bil te besede miru in sprave, katere je sedaj rabil, rabiti že nekoliko poprej, moral bi jih bil rabiti pred nekoliko meseci v katoliško-političnem društvu, kjer njegova avtoriteta precej velja — pa naj tudi prečastiti gospod deželni glavar odkimava. Ako mu je srce res tako polno miru in sprave, moral bi bil že tam stopiti pred gospode, ki so se pripravljali na burbonski boj proti narodni stranki in jim reči: „Gospodje, čas je, da se vseli bratovska ljubezen v Vaša srca, čas je, da mislite na mir in spravo;“ ali ne samo, da takrat prečastiti gospod deželni glavar tega ni storil, pripravljaj se je, ko je na vsej liniji v kmetijskih občinah zmagala njegova stranka, ž njo vred na boj v mestih in trgih, in sedaj se le, ko je v tej skupini njegova stranka podlegla, ko je izprevidel, da imajo meščanski volilci nekoliko več politične zrelosti, kakor na kmetih, tedaj šele je prišel do prepričanja, da bi bilo dobro vpeljati mir mej obe stranki, sedaj, ko se tako grenke reminiscence vsiljajo v srca nam vsem, ki smo bili svedoki tega boja. Sedaj Vas pa vprašam, gospoda moja, ali so bile besede, katere je izustil gospod deželni glavar miru in spravi, odkritosrčne? Jaz mislim, da niso bile odkritosrčne, temveč, da so bile le fraza, katera se je izpregovorila le zaradi tega, da ostane zabeležena v stenografičnem zapisniku.

Da je temu res tako, gospoda moja, potrjuje nadaljni apel gospoda deželnega glavarja do vsega spoštovanja vrednih gospodov na tej (desni) strani visoke zbornice, apel, s katerim je razločno vabil častite gospod zastopnike veleposestva, da naj se združijo z njegovo stranko proti sredini. To je bilo jasnovidno iz njegovega nagovora; vidno pa je iz njega bilo tudi, da on in njegova stranka nikakor ne misli v resnici z nami delovati v tisti spravlji-

Listek.

Jeden večer pri „Našem prijatelju“.

(Spisal Nis Vodoran.)

III.

(Dalje.)

Ko sem prišel neko nedeljo opoldne k teti na obed, našel sem pri njej mlado, debelubasto gospico, katero mi je teta predstavila kot svojega gosta pri obedu. Gospica Maslenkova je imela lepe črne oči in lase, krasno čelo, majhna ustica, rudeče ustnice in še mnogo drugega lepega, in vendar ni bila lepa; nedostajalo jej je onega blagodejnega razmerja, katero strinja pojedine lepe dele v jednoten harmoničen vtisek. Pogovor, ki se je s tetino pomočjo dokaj gladko tekel, ni kazal one izobraženosti, katero pričakujemo pri damah boljšega stanu. Najrajši je govorila o gospodarskih stvareh, in to mi je bilo razumljivo, ko sem zvedel, da je podedovala po svojem stricu, ki je umrl brez otrok, jedno najlepših in največjih posestev v trgu. Bila je prejevečidel pri svojih roditeljih v Trstu, zdaj pa je prevzela s svojim očetom kot postavnim varuhom dedščino, ter iskala primerneža ženina.

Ko sva bila s teto zopet sama, bilo je njeno prvo vprašanje: „No, kako Ti je všeč gospica Maslenkova? — Ta bi bila zate, lepa, mlada in bogata je“ — in začela mi je pripovedovati o njeni dedščini in njenih razmerah na dolgo in široko.

„Ali prosim Vas, teta“, — dejal sem — „sem se li zato toliko učil in trudil za svoje magisterstvo, da bodem zdaj pšenico sejati in krompir saditi?“

„Saj ni treba, da se Ti ubijaš z gospodarstvom; ako te ne veseli, posestvo lahko prodaš, ali pa daš v najem“ — menila je teta.

„Potem bi rad, ako bi se že ženil, da bi moja nevesta ne bila na pol omikana“ — drznil sem se pristaviti.

„No, saj ni, da bi moral ravno njo vzeti; jaz le tako mislim. Sicer si pa stvar še premisli. Sile ni; ako boš baš hotel, vdobi se zate tudi bolj uglasjena in izobražena nevesta.“

Tri tedne pozneje dejala mi je teta pri obedu: „Danes popoldne pojdem k gospej okrajnega glavarja. Proti večeru pridi pome, da me spremliš domov.“

„Kaj pa je tam?“ — povprašam.

„Prišla je moja prijateljica, sestra gospe glavarice, s svojo hčerjo iz Ljubljane v poset, a jaz

komaj čakam, da jo vidim. Že šest let nisva se vidili; njena Pavla mora biti že cela dama.“

Ko pridem zvečer po teto k glavarjevemu, pridržali so naju pri večerji. Gospoda okrajnega glavarja ni bilo doma, gospe so se zabavale mej seboj — saj si so imele toliko povedati — meni pa je bila izročena naloga zabavati gospico Pavlo. Nerač sem se lotil tega posla, kajti neroden sem bil pri tem, ali kaj sem hotel? No, stvar tistikrat ni bila tako težavna, kakor se mi je dozdevala, kajti gospica Pavla je blebetala za tri druge. Očividno hotela je pokazati svojo omiko, o umetnosti, kulturi, glasbi, slovstvu, gledališču, operi, pesništvu, romanu itd. letelo je vse vprek — vmes pa nemški in francoski citati, kakor da se jih je naučila navlašč za ta večer. Po večerji pa se je vsela h glasovirju, ter nam tu pokazala svojo izurjenost. Seveda smo ploskali, da so nas roke bolele; v zahvalo zapela nam je nekoliko pesmi.

Kaka je bila, vprašate. Najkrajše in najverneje Vam jo opišem, ako Vam rečem, da je bila, v vsakem obziru taka, kakor bi jo izrezal iz modnega lista.

Drugi dan je bilo isto žensko društvo zbrano pri moji teti. Zopet sem moral poslušati iste fraze

vosti in tistem miru, kateri nam je priporočal. Sicer se je pa ta sprajljivost nekako pokazala takoj v prvi seji pri nastopu njegove stranke v tej zbornici, ko so gospodje — stvar je sama na sebi malenkostna, pa ima vendar nekaj pomena — zasedli sedeže v centru, katere smo imeli poprej mi (Veselosť v središču), in še le potem, ko smo se mi temu odločno ustavili, bili so gospodje tako ljubeznjivi, da so se nam umaknili in po skali svoje stare sedeže. Bil je nekak boj en miniature že takrat v tej zbornici. (Poslanec Kalan: „To so važne reči!“) Ne, sam pravim, da niso važne, ampak gospod kolega Kalan, tudi Vi bode te brčkone v tej bornici še marsikako nevažno povedali, (Živahno odobravanje in veselost v središču) zato pa pustite druge, da govore po svoje in kar hočejo. Posebnega pomena ta mali dogodek ni, važneje je pa, če pomislite, da je tisti dan, ko je prečastiti gospod deželni glavar govoril o miru, bil tepežni dan. (Veselosť v središču.) Bog ne daj, da bi to ne bilo kak pomen, temveč jaz želim, da bi se res počasi udomačilo mej nami neko večje mejsebojno spoštovanje in neka večja mejsebojna ljubezen, kakor se je pojavljala do sedaj.

Toda, gospoda moja, od kod pa je prišlo, da si narodna stranka prav za prav kot dve stranki stoji nasproti? To je prišlo od Vaših strastnih volilnih priprav in govorov, katere ste govorili na volilnih shodih Vaših. Rekel sem že lani v proračunski debati, da pričakujem strastnih volilnih govorov, da bodo to prave politične kapucine, in nisem se varal. Vlogo oberkapucina je prevzel gospod Žitnik, ki si je pridružil še dva druga gospoda, katera sta se borila za službice in želela priti v deželni odbor. Ž njima je potoval po vseh krajih dežele naše, prirejal volilne shode in pri teh shodih govoril drzovitne reči proti narodni stranki, tako da se poslušalstvo moralo najhujše razvneti in priti do prepričanja, da ni za kmeti stan bolj škodljivih ljudi na Kranjskem, kakor smo mi liberalci; kajti za take so nas razglasili. Ne rekel bi ničesar, ako bi se bilo to godilo zato, da ste gospodje označevali stališče Vaše stranke in povedali volilcem, kaj namerava stranka Vaša storiti, s čim namerava delovati za blagor naroda slovenskega v tej kronovini in s čim se more pohvaliti iz svojega prejšnjega delovanja. Toda Vaša agitacija je bila vsa drugačna. Vi ste, dasiravno ste poprej slozno z nami šli in soglasno glasovali za napravo nove deželne bolnice, zgradbo tega tako silno potrebnega deželnega zavoda, brez katerega ne vemo, kaj da bi bili začeli po potresu, porabili proti nam, da ste na vso moč udrihali po nas, češ, koliko denarja se je za bolnico ven vrglo in vse to da smo zakrivali mi liberalci. Ne morem si je misliti večje brezvestnosti, kakor je ta, da Vi, ki ste z nami glasovali za vse te reči, imate drzno čelo, da sedaj agitujete proti temu zavodu. To je brezvestnost, kateri ne vem para. (Živahno odobravanje v središču.) Potem gospoda moja, govorilo se je o gledališču. O gledališču govoriti našemu kmetu, kateri ga skoraj nikoli ni videl in ga ne pozna, je jako hvaležna reč, zlasti ako se reče, da je to nepotreben zavod, v katerem se meščanje zabavajo; toda govoriti, da je zgradba deželnega gledališča stala čez 200.000 gl., kakor je trdil gospod tovariš dr. Žitnik in da so vse to plačali kmetje s svojimi žulji, to je zopet

in citate, kakor prejšnji večer. Ko bi bilo še nekoliko večerov tako šlo, znal bi bil vso zabavo na pamet, kakor gospica Pavla. Na srečo sem se osvobodil daljših sestankov z gospico Pavlo. Prosil sem namreč teto pri prvi priliki, naj me ne vodi več v to družbo, katera mi nikakor ne prija. Teta se je hudovala, ter me zvala nehvaležneža, in precej dolgo je trajalo, dokler sem jej dokazal, da gospica s tako omiko, a brez ali le z majhno doto ni zame.

Četrť ure od našega trga ima, kakor vsi veste, baron Prodan svoj grad in krog njega lepo zemljišče. Takrat, ko sem prišel z Dunaja, zapodil je bil svojega oskrbnika, ker ga je preveč varal, ter posestvo dal v najem nekemu Fišerju, ki je bil došel iz kornje Štajarske. Gospod Fišer je bil mož ponosen in energičen. Bil je oženjen, ter imel šest otrok, izmed katerih je bila najstarejša dvajsetletna Lenora.

Za Lenoro sem zvedel in se seznanil z njo tudi s posredovanjem tete Lucije. Ko je zvedela, da so Fišerjevi prišli, ni mirovala, dokler se ni seznanila z gospo Fišerjevo. Obiskovali sta potem druga drugo. K teti Luciji začela je zahajati tudi Lenora, včasih z materjo, včasih pa sama. (Dalje prih.)

taka brezvestnost, kateri para ne najdem. Na nekem volilnem shodu je celo trdil nekdo izmed vaše stranke, ki nosi tudi duhovsko suknjo, da se je za gledališče potrosilo čez pol milijona in vskliknil: „Glej, ubogi kmet, in vse to si plačal s svojim žulji!“ (Smeh v središču.) Gospoda moja, ali to ni skrajna brezvestnost, ako se kmetu, ki samo nekoliko tisočakov več davka plačuje, kakor ga plačujejo mesta in trgi na Kranjskem, reče, da je gledališče plačal on s svojimi žulji, ako se mu pa ne pove, za koliko velikanskih dobrot se ima kmet zahvaliti meščanskemu davkoplačevalcu, da se mu ima na primer zahvaliti, da je prost postal od tlake in desetine. Tretjina vseh stroškov za odkup tlake in desetine se je leta 1854. naprtla meščanskemu davkoplačevalcu, stroški so se razdelili na vse davke in milijone in milijone je moral plačevati meščan, za to (poslanec Klun ugovarja), da je kmet postal deležen velikanske dobrote, da se je oprostil tlake in desetine. In sedaj pa pravite kmetu, da ga odiramo!

Torej, gospoda moja, taka so bila Vaša agitacijska sredstva. Narodna stranka je tudi poskusila, poučiti narod s svojega stališča in pojasniti mu, koliko da je resnice na govoricah, katere Vi trosite. Prvi poskus napravila je v Starem trgu pri Ložu. Jaz sem bil takrat očividec in moram reči, da dežela naša ne pomni takega škandaloznega nastopa, kakor ga je provocovala Vaša stranka, Vaši agitatorji, kateri so sami naravnost povedali, da so pripravljali ljudstvo, da onemogoči naše zborovanje. In kaj se je ljudem vse govorilo? Da smo brezverci, kajti ko sem jaz proti ljudstvu začel govoriti in jim povedal, da želim pojasniti delovanje naše v deželnem zboru, odzvala se je vsa tista tolpa in kričala: „Mi ne čemo poslušati, mi smo za vero!“ Vse to je s pričami dokazano in če je tolpa kričala: „Mi smo za vero“, moralo se jim je reči: da smo mi brezverci. Ko je bil shod razpuščen, šetala se je velika množica ljudi po cesti od Starega trga pa do hiše zborovanja. Navado imam, da rad zahajam mej ljudstvo, in tudi takrat sem šel mej množico, dasiravno so mi pesti kazali in sem marsikatero zabavljico vjel. Neka ženska me vidi in si misli brčkone: „čakaj, čakaj, poskusi, ali je kristijan“ in ko me sreča, pozdravi me s pozdravom: „Hvaljen bodi Jezus Kristus!“ Jaz na to, kakor vsak kristijan, nisem imel drugega odgovora, kakor da sem rekel: „Na vekomaj, Amen“ in ženica je vsa začudena ozrla se za mano ter vzkliknila: „Oho!“ (Veselosť v središču.) Če bi brezvestni gospodje, ki so množico poučevali, poprej ne bili povedali, da smo udeleženci shoda brezverci, bi si ženica tega ne bila mogla misliti, in bi se ne bila mogla začuditi na mojem tako naravnem odgovoru na njen pozdrav.

Pa še drug dokaz imam za način Vašega agitovanja.

Tisti dan, ko je bil napovedan volilni shod v Starem trgu, bil je tudi misijon v Grahovem in ko smo se vozili iz Starega trga nazaj, namreč kolega, ki sedi tukaj v zbornici, potem drug kolega državno-zbornski poslanec in moja malenkost, so nam na Bloški Polici kmetje grozili; v drug voz pa, ki se je pozneje peljal iz Starega trga in na katerem so se vozili tudi udeležniki volilnega shoda, Cerkničanje, metali so kamenje (Poslanec dr. Tavčar: Krščansko-socialne kamne!) in polena — očiten sad misijonskega delovanja v Grahovem. (Klici v središču: Tako je!)

Da se je pri Vaši agitaciji vera zlorabljala, naglašal je že častiti tovariš Kersnik. Da se je vera zlorabljala, vemo vsi; vemo, kako se je zlorabljala in znano je to po vsej deželi naši, in marsikdo, ki je poprej mislil, da ima izpostavljenje sv. Rešnjega Telesa kak vzvišen pomen, začel bode sedaj dvomiti o tem, ko je moral priti do prepričanja, na kako brezvesten način se je Najsvetejše rabilo kot sredstvo v boji proti lastnim bratom.

V naši deželi se Najsvetejše še nikdar ni profanovalo na tako podel način in postavljalo na ulico; to rečem na ves glas, pa naj je to tudi za ukazal škof, kateri je Vaš politični voditelj in katerega bi tudi nam radi vrinili za političnega voditelja.

Vere pa niste zlorabljali samo s tem, da ste izpostavljali sv. Rešnje Telo v strankarske namene, ampak tudi še na drug način, ki je tako nevreden, da se mi zdi potrebno, da ostane zabeležen v stenografičnem zapisniku.

Vaši agitatorji — in teh imate veliko, ker imate veliko gospodov kapelanov, ki bi si radi priborili dobre fare, in veliko župnikov, ki bi radi dobili boljše fare... (Kanonik Klun: In kanoniki?) Gospodje kanoniki sede že bolj na toplem in se zaradi tega niso toliko brigali za volitve; vsaj o gospodu kanoniku Klunu mi je znano, da je svojo stojično mirnost ohranil si tudi mej volitvami. Pač pa imate veliko drugih mož, ki so štreberji in ki so dobro vedeli, da se jim bode njih štreberstvo posrečilo, ako delujejo v smislu škofovskega pastirskega lista, kateri so pač prav dobro umeli. Ti gospodje, ki imajo vsi skoraj po 24 ur na dan na razpolaganje prostega časa, letali so od hiše do hiše in delovali na vse mogoče načine proti naši stranki. Tem gospodom nobeno sredstvo ni bilo preslabo, da bi ga ne bili uporabili. Nekoliko tistih agitacijskih sredstev imam tukaj zabeleženih, vsi slučajji se dajo dokazati s pričami.

Neki duhovnik na Notranjskem, je dejal volilcem, ko je agitiral, da bi volili kandidata katoliške stranke — bila sta dva kandidata —: „Možje! Tistega otrok, ki bo volil liberalca, ne bode letos opravil prvega svetega obhajila!“ (Poslanec Kalan: „To ni res!“) To so besede, ki se dajo vsikdar s pričami dokazati. (Poslanec Kalan: „Ni res!“) Res je, prosim gospod Kalan, pustite, da bi veljale tudi drugih ljudi besede, ne pa vedno samo Vaše: „Ni res“. (Poslanec Kalan: „Ime povejte!“) Imena bode dem povedal, ako bode dotična oblast to zahtevala, zato sem vedno pripravljen in pozivljam in pooblašcam visokorodnega gospoda deželnega predsednika, da me pokliče eventualno, da mu navedem priče.

Taka agitacija je šla po vsej deželi in dovoljeno naj mi bode, da navedem visoki zbornici nekoliko vzgledov.

Na Dolenjskem se je bilo ljudstvo strašilo s tem, da so duhovniki ljudem pravili, da otrok tistih starišev, kateri bodo volili liberalce, ne bodo poučevali v krščanskem nauku in neki kaplan je šel tako daleč, da je rekel: „Ko bode prišla zadnja ura, koga bode potrebovali, nas ali škrijca? Klicali nas bode in zdihovali po nas; a nas — ne bode.“

Gospoda moja, ali to ni zlorabljenje svete vere, ali ni to tako zlorabljenje, da bi Odrašenik, izveličar človeški, ako bi v drugič na svet prišel in videl, kako trgujete z vero, vzeli bič in Vas vse zapodil iz tempeljnov (Burno odobravanje in ploskanje v središču in na galeriji, glasno ugovarjanje na levi).

Vzeli smo na znanje, da se ne sme odobravati govorov poslancev narodne stranke; pri gospodu kanoniku Klunu in pristaših njegovih bi seveda gospod deželni glavar nikdar ne rabil takega opomina. Sicer pa priznavam, da je gospod deželni glavar formalno opravičen. Govoril sem o tem, kaka agitacijska sredstva je uporabljala duhovščina pri volitvah. Da so duhovniki na deželi tako postopali, temu se ni čuditi, ker so vedeli, da imajo ljudi pred seboj, kateri jim na prvi mah verjamejo. Pa tudi po mestih in trgih so poskušali take stvari. Pred sabo imam dokaz za to, pismo preprostega volilca iz gorenjskih mest, katero si bom z dovoljenjem gospoda deželnega glavarja, dovolil prečitati, ker je značilno za način agitacije, ki se vodi od strani duhovščine. Glasi se: „Predragi gospod poslanec! Obžalujem, ker bode po izreku gospodou duhovnikom krajniskiga in loškiga volilniga okraja, usse tiste katteri niso Žuštarja volili hudič usev, za take poštene volilce je tako govorjenje prenapeto, kazni uredno, duhovniki so iz Prižnic ludem naznanili in iz von postaulenem sv. Režnem telesam, tudi otli persilit, de bi bil Žuštar izvoljen, tudi so jem grozili de jeh na Smertno uro nabo-dejo otli previdit, in še več družiga žuganja pa Gospodje volilci se taciga žuganja nisso ustrašili, so gospoda Globočnika volili koker je Vam znano, gospod poslanec, na to vi delejte, de Loških in Krajnskih volilcou ne bo hudič vzev, ker so poštenjaki“. Gospoda moja, kaj sem jaz mogel odgovoriti možu, kateri se je bil z najboljšim namenom obrnil do mene. Sedel sem, in odpisal sem mu, da nimam moči do hudiča in da ga ne morem obvarovati, da bi ga vrag ne vzel, da pa tisti gospodje ki ljudi grozijo s hudičem, te moči tudi nimajo, ker bi si bili sicer že davno izbrali najbolj črnega in kosmatega in ga poklicali, da bi mene na ljubljanskem trgu pred klerikalno gospodo na rajniju cvrl. (Živahna veselost v središču.) (Konec prih.)

V Ljubljani, 27. januarja.

Vlada in nemški liberalci. Nemško-liberalni listi prete vladi z opozicijo, ker Mladočehom izpolnjuje želje, ničesa pa ne stori za nemške liberalce. Mladočehom na ljubo je odpravila izjemno stanje, pomilostila omladiste in žrtvovala Thuna. Liberalci popolnoma pozabljajo, da je jim na ljubo vlada odrekla potrjenje dr. Luegerja za dunajskega župana, mestni zbor razpustila in avtonomijo ustavila. Liberalci si bodo pač še premislili, predno začno opozicijo v državnem zboru. Samo češki deželni zbor bi utegnili ustaviti, kar bi vladi bilo neprijetno, a vendar ne nevarno. Liberalci vedo, da bi za Badenijem zanje težko kaj ugodnejega prišlo. Utegnili bi se potem upeljati Taaffejeva volilna reforma s cesarsko naredbo in liberalna stranka bi bila za smiraj uničena. Zato pa smemo biti prepričani, da do rešitve volilne reforme, levica ne pojde v opozicijo. Tudi bode gledala na to, da jo podpira vlada pri novih volitvah, ker brez vladne pomoči nima nobenega uspeha pričakovati.

Protisemitje in uradniki Krik, katerega so zagnali protisemitje zaradi cesarjevega nagovora na plesu šolskega društva za uradniške hčere, je napravil slab utis na uradniške kroge. Mnogi se čutijo žaljene, ker jih protisemitje zmatrajo za tako breznačajne, da bi premenili svoje mišljenje na vsak migljaj od zgorej. Uradnikom bode baš sedaj težje voliti protisemite, kot bi bilo sicer. Da niso protisemitje spravili stvari v razgovor, bilo bi vse kmalu pozabljeno, naj je že potem dotični nagovor pristen ali ne. Odgovoren zanj je tako le grof Badeni. Poprej tudi ni bilo tako jasno, da je naperjen proti krščanskim socijalistom, nego sedaj, ko vender krščanski socijalisti hočejo veljati za dobre Avstrijce. Ložje ga je bilo tolmačiti, da se njega ost obrača proti nemškim nacionalcem. Nemški nacionalizem z njega prusofilstvom pa pač ni umesten mej avstrijskimi uradniki.

Nova trozveza. Italijanski veleposlanik na Dunaju grof Nigro je nakrat poklican v Rim. Govori se, da je to v zvezi z novim političnim položajem. Avstrija in Italija se baje hočeta bolj približati mej seboj, ob enem pa tudi bolj približati se Angliji. Snuje se namreč nekaka zveza mej Avstrijo, Italijo in Anglijo. Dobrih odnosajev z Nemčijo Avstrija ne misli kar pretrgati, a zanaša se pa na Nemčijo ne več tako dosti, kar se je Nemčija približala Rusiji in se celo govori, da bi Nemčija, Rusija in Francija utegnile nekaj skupno postopati. Stara trozveza bode polagoma preminola in nova se sklenila. Mi za novo zvezo tudi nimamo nobenih simpatij. Približanje Italije bo slabo vplivalo na notranjo politiko na Primorskem. Angleških posestij pa tudi ne kaže Avstriji braniti, ker Anglija ni nikomur zvesta zaveznica in tira preveč sebično politiko. Sedaj je v nasprotstvu z Rusijo, Nemčijo, Holandijo in Zjedinjenimi državami. Vsak čas si lahko zamota v kako vojno. Ker pa nima zadostne vojske, bi Avstrija zanj mora la pošiljati vojake na bojišče.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 27. januarja.

— (Deželni zbor) imel bode jutri, 28. t. m., svojo X sejo. Na dnevnem redu je mej drugim: utemeljevanje samostalnega predloga posl. Ivana Hribarja glede davčnih in pristojbinskih olajšav za nove obrtnostne podjetbe v mestu Ljubljani in v bližnji okolici; poročilo upravnega odseka o samostalnem predlogu posl. Pfeiferja glede legalizacije in poročila upravnega odseka o vladnem predlogu in načrtu zakona glede razdelbe skupnih zemljišč in o uredbi dotičnih skupnih pravic do uživanja in oskrbovanja, vrh tega pa še poročila o raznih prošnjah za podpore itd.

— (Repertoar slovenskega gledališča) Zaradi priprav za razne novitete, katere pridejo v kratkem na vrsto, izostane za jutri, v torek, 28. t. m. določena predstava.

— (Slovensko gledališče.) Mej vsemi igrami našega repertoarja se je našemu občinstvu malo katera tako priljubila, kakor „Materin blagoslov ali nova Chonchon“, saj pa ima igra res zdravo jedro, jasno orisane značaje, logično razvijajoče se zanimivo dejanje in prav toliko sentimentalnosti, kolikor je prenesa naše občinstvo. Tudi pri včerajšnji predstavi je bilo gledališče skoro razprodano. Predstava je dobro uspela, dasi so se tu in tam pokazale nekatere pomankljivosti; zlasti so

se nekateri predstavljalci borili s spominom. Glavno ulogo je igrala gđ. Sla v čeva ter je lepo in dosledno izvedla in se celo povzpela do pravih tragičnih akcentov. Mimo nje se je najbolj odlikoval gosp. Inemann kot komander. Gđ. Polakova je igrala Chonchon z ljubeznjivim humorjem, dočim je bila gospa Danilova prava aristokratinja. Nov je bil g. Danilo kot marki de Sivri; rešil je svojo ulogo prav dobro, kar se mora reči tudi o gđni. Nigrinovi, g. Podgrajskem in gosp. Verovšek.

— (Društvo „Pravnik“ v Ljubljani) ima danes ob 1/8. uri zvečer v „Narodnem domu“ svoj letošnji občni zbor, na kar opozarjamo vse č. gosp. druženike.

— (Umrl je) včeraj zvečer tukaj po kratki bolezni v 58. letu svoje dobe vpokojeni c. in kr. stotnik-računovodja I. razreda, dekoriran z vojno svetinjo, g. Vincenc Jos. Nolli, najstarejši brat iz znane obitelji Nolli-jeve. Služil je nad 30 let in se udeležil vojn l. 1859, na Laškem in leta 1866. v Kraljevem Gradcu. Pogreb bode jutri popoldne ob 4. uri iz Študentovskih ulic. Naj v miru počiva v domači zemlji!

— (Prosimo pojasnila!) Mariborski „Popotnik“ piše mej drugim v zadnji svoji številki: Nekaj dnij pred volitvami (namreč kranjskimi deželno-zborskimi volitvami) smo dobili v roke znan Kielmannseggov ukaz. Drug sličen ukaz je pa spremljal mnoge tovariše, ki so bili oni čas premeščeni na novo mesto, sevede, kakor „Begleitadresse“ glaseč se: N. N. je dobil službo v N. voliti ima N. N. ali se pa volitve vzdržati (punctum). N. N. — Po volitvah je bilo tudi nekaj tovarišev prestavljenih iz — službenih ozirrov.“ To skrivnostno namigivanje nam ni povsem razumljivo. Ali je kdo uradnim potom pritiskal na učitelje, da morajo voliti N. N.? Ali je kdo storil to privatnim potom? To bi bilo treba določno pojasniti! Tudi nam ni znano, da je bil kateri učitelj zaradi deželnozborskih volitev premeščen — ako se je vender zgodilo, naj se to pové natančno. Pričujemo pojasnila, ker je stvar zanimiva.

— (Mušica.) Glavar Detela: Čemu klerikalce kličem k redu, ko je vender stranka, ki hoče premeniti sedanjí red.

— (Liberalen atentat na fajmoštvo peč) Iz Senčurja pri Kranju se nam piše 26. januarja: Mnogo se je v minulih dneh govorilo široko na okrog o senčurskih liberalcih, liberalnih in njihovih činih, prav kakor je moderno sedaj na Kranjskem. Da, prišli so naši ljubi nasprotniki tako daleč, da pravijo: „Senčurski liberalci so postali anarhisti, ter delajo atentate z dinamitom, ali vsaj s smodnikom. In kaj se je zgodilo tako strašnega? V župnišči je bila grozna (?) eksplozija. Dekla je pokurila grmado za peko in zaprla peč. Kar najedenkrat precejšen pok, pečna vratica odlete z veliko silo v kuhinjo, peč se pa dobro zrahlja. Inglejte, ker zlobni jeziki vedo, da Senčurci od zadnjih občinskih volitev ne žive z gosp. župnikom v najlepši slogi, zlobnalo se je takoj svet, da so ti zlobni liberalci zavrtali smodnik v poleno. Ker se pa smodnik ne da utajiti in ga izda dub, preobrnili so hitro in rekli: dinamit je bil! Da pa vendar svet izve, da nismo taki hudobneži, kot bi nas nekateri radi imeli, povprašali smo veččaka-strokovnjaka o označeni eksploziji in ta nam je odgovoril, da pečne eksplozije niso redke prikazni in da jo je gospod že sam doživel v svojem stanovanju, a dasi je stvar povsem naravna, vender razširjajo pobožni obrekovalci govorico o liberalnem atentatu. Da se razsodni ljudje takim katoliškim poštenjakom le smeje, to je pač ob sebi umevno.

— (Veselica prostovoljnega gasilnega društva v Mokronogu) se bo zaradi bolezni gospoda krčmarja gostilne „pri lipi“ vršila v gostilni „pri kroni“.

— („Veseli Planinci“) priredi dne 1. februvarja v prostorih g. H. Kovšče veselice s plesom in šaljivo loterijo. Pri plesu bo svirala godba na lok. Začetek ob 8. uri zvečer. Ustoppina za osebo 1 krona, za družino 2 kroni.

— (Čitalnica Ilirsko-Bistriška) priredi dne 2. februvarja v prostorih Jelovšekove gostilne v Il. Bistrici veselico z dram. predstavo, igranjem na citre in plesom. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina za osebo 1 gld., za rodbino 1 gld. 50 kr. Pri veselici bode sviral del mestne godbe reške.

— (Dvojen uboj.) Iz Vipave se nam piše: Na Gradišči, mali vasi nad Vipavo, obstojita kakor povsod mej fanti, dve stranki ki se večkrat mej seboj pretepata. V nedeljo, dne 19. t. m., popivali sta obe stranki v Andlovičevi krčmi na Gradišči. Bili so fantje precej dobre volje. Okolu 8. ure odšli so, razun 28letnih fantov Franceta Uršiča in Gregorja Lavrenčiča vsi iz krčme, vsak po svoji poti. Omenjena dva fanta nič zlega sluteč, napotila sta se potem tudi proti domu. Ko pa prideta do va-

škega napajališča, stopi 20letni dninar Alojzij Jež iz Gradišča št. 27 najprej proti Gregorju Lavrenčiču in ga zabode brez vsacega vzroka trikrat zaporedoma v trebuh s tako silo, da je ta le še v 39 korakov oddaljeno Petričevo hišo št. 60 prišel in se tam brez zavesti zgrudil; potem pa se je Jež zaletel še proti Francetu Uršiču in ga z nožem tako močno sunil v trebuh, da je ta le še zajočal in se zgrudil v napajališče. Usmiljeni ljudje prenesli so ga v Petričevo hišo, kjer je čez 1/4 ure umrl. Gregor Lavrenčič pa je umrl dne 21. t. m. ob 1/8. uri zjutraj. Njuijn pogreb je bil jako lep. Žalost starišev je nepopisljiva, to tembolj, ker je Uršič bil staremu očetu kot jedini sin tudi jedina pomoč. Storilec prijavil se je drugi dan sam orožnikom.

— (Imenovanje.) Notar v Kranjski gori gosp. Vincencij Kolšek je premeščen v Idrijo.

— (Trtna uš) se je uradno konstatovala v občinah Stoperce, Nova štifta, Malovce in Spodnja Sečova na Štajerskem.

* („Narod“ — obrekovalce škofov.) Poročali smo, da je znani učenjak Virchow pozval šenpöltskega škofa, naj mu dokaže, kdaj je on govoril in pisal tako, kakor je škof trdil. „Slovenec“ je bil tako ljubezniv in nas je opozoril, da je škof Rössler na Virchowa poziv odgovoril in da je bil dotični odgovor natisnen v „Salzb. Volksblattu“, „Vaterlandu“ in „Reichsposti“ — žal, da „Slovenec“ ni povedal, kaj je škof rekel, je-li dokazal, da je Virchow tako govoril ali pisal, kakor mu je očital, ali pa priznal svojo zmoto.

* (Razbojniška četa) kakih 40 mož je v noči od sobote na nedeljo prestopila rusko mejo in napadla poznansko vas Strzeniwcice. Razbojniki so opleniili vse prodajalnice in žganjarne ter dotična poslopja zažgali. Ogenj se je hitro razširil po celi vasi. Kdor se je razbojnikom ustavil, tega so ustrelili. Dvanajst otrok je bilo ubitih, več otrok je pa zgorelo. Razbojniki so utekli čez rusko mejo.

* (Novodobna Karmen.) V tobačni tovarni v Sevilli so se primerili veliki izgradi. Tobakarice so bile nezadovoljne z nadzorovalko in so jo napadle, jedna iz njih pa jo je nevarno ranila. Iz tega je nastala krvava bitka, kateri so šele vojaki konec naredili.

Brzojavke.

Dunaj 27. januarja. Hrvatski in slovenski deželni poslanci isterski so poslali ministerskemu predsedniku grofu Badeniju spomenico, v kateri so natančno popisane brutalnosti, katerim so bili izpostavljeni slovanski poslanci v deželnem zboru in je tudi popisan način političnega postopanja laške večine napram Slovanom. Slovanski poslanci izjavljajo v svoji spomenici, da jim je v takih razmerah nemogoče udeleževati se še nadalje deželnozborskih sej. Slovanski poslanci so že zapustili Poreč.

Dunaj 27. januarja. Javlja se, da se je vlada odločila za stvarne in personalne premembe v celi Primorski.

Dunaj 27. januarja. Ministerski predsednik grof Badeni in finančni minister dr. Bilinski sta se včeraj odpeljala v Lvov. Za četrtek se pričakuje velik političen govor grofa Badenija.

Sofija 27. januarja. Ministerski predsednik Stojlov je v sobranju izjavil, da prestopi princ Boris še mej zasedanjem sobranja k pravoslavni veri. Koburžan se mudi sedaj v tej zadevi v Rimu.

Berolin 27. januarja. Profesor Behring, izumitelj seruma zoper davico, je našel novo sredstvo zoper kolero in tuberkulozo. Popis novega sredstva se raglasi te dni.

Narodno-gospodarske stvari.

— Našim vinogradnikom na pomoč. Znesek 20.000 gld. ki se je postavil za leto 1896. za brezobrestna posojila v proračun, je popolnoma nezadosten. Samo pri kmetijski podružnici (Koški napravilo se je 211 prošenj, za katere znaša potrebščina približno 70.000 gld. Odbiti se bode torej morala polovica, če ne dve tretjini zaprosene vsote. Še zneski kakor so 20.000 gld., oziroma, ker da vlada tudi jednaki znesek, 40.000 gld. dogotovljeni bodo vinogradi kranjske dežele v 250 letih. Kmetijska podružnica Krška vložila je o tem obziru sledečo prošnjo na visoki deželni zbor. Naj bi bila ta prošnja povod, da sklene visoki deželni zbor odločne korake v rešitev in prospeh vinarstva kranjske dežele. Prošnja se glasi: Visoki deželni zbor. Pri občnem zboru kmetijske podružnice Krške dne 15. decembra 1895. l. naložilo se je podružničnemu odboru, prosti pri visokem deželnem zboru: 1. pri visokem deželnem odboru naj se napravi poseben, zadosti založen sklad, iz katerega bi se dajale podpore in brezobrestna posojila vinogradnikom, ki zasajajo svoje po trtni uši uničene viuograde. 2. prošnja za podpore

in brezobrestna posojila naj se rezujejo najhitreje, kar je mogoče in dovoljena posojila naj se takoj izplačajo, ko je prošnik izpolnil pogoje, pod katerimi mu je bilo dovoljeno posojilo. 3. posojila naj se dovoljujejo v tako visokih zneskih, da bodo prošniku mogoče zasadi parcelle, za katere je prosil posojila. 4. pri dovoljenju posojil naj se ne postopa pretesnosrčno, merodanja je parcela, za katero se prosi, ne pa oseba, katera prosi posojila. Udano podpisani odbor prijavi te želje visokemu deželnemu zboru, ter jih podpira s sledečimi razlogi: Na Kranjskem je 11,631 ha vinogradov od katerih je 7,387,59 ha uničenih. Ako računamo škodo vsled trtne uši le toliko, kolikor stane zasajenje vinogradov in njihovo obdelovanje tako dolgo, da zasajeni vinogradi zopet rodijo, in ako računajo te stroške za jeden hektar le 1000 gld, znaša škoda že sedaj 7,387,590 gld. Ker pa ni dvoma da bodo uničeni v malo letih vsi vinogradi, znašala bo škoda 11,631.000 gld. Ako se noče tej nezgodi z uspehom v okoli priti, ako se hoče rešiti in zopet podpreti veliki del narodnega gospodarstva Kranjske dežele, treba bode velikega napora, in zdatne sistematične podpore. Ako se vsako leto za obnovitev vinogradov darujejo le majhne vsote, čakati bode predolgo na nove vinograde; ako se porabi v ta namen n. pr. 100.000 gld. vsako leto, dogotovljeni bodo vinogradi že v 100 letih. Neko tako sredstvo bi bil zaklad, namenjen samo v to, da bi se iz njega dajalo podpore in brezobrestna posojila vinogradnikom, ki zasajo svoje po trtni uši uničene vinograde. Se ve, da bi moral ta zaklad tudi tako založen biti, da bi deželni odbor v vsakem slučaju lahko pomagal hitro in zdatno. Ako bi imel deželni odbor tak zaklad na razpolago, lahko bi se usreglo tudi drugi prošnji, da se naj rešujejo prošnje za podpore in brezobrestna posojila najhitreje, kar je mogoče. Sedaj se prošnje ne morejo rešiti, ker nima deželni odbor na razpolago potrebne vsote, in mora vsako leto čakati, da je odobrena finančna postava. Tako pa preide lahko najugodnejši čas za delo, kakor n. pr. letos, ko čaka rešitve svojih prošenj samo iz Krškega okraja nad 200 prosilcev, ki prosijo približno 70.000 gld. posojila. Ako bi imel deželni odbor na razpolago zadosti naložen zaklad, lahko bi se vstreglo tudi tretji točki dovoljevanja posojila v svotah, ki bodo zado stovale za zasadienje dotičnih parcel. Sedaj so dobivali prošniki posojila v največjih zneskih 300 gld. S to vsoto je mogoče zasadiť k večjemu 3000 m². Vinogradniku pa bode le pomaganó, ako dobi toliko svoto, s katero mu bo mogoče toliko vinograda zasadiť za kolikor se je odločil. Nemogoči bodejo tudi sledeči slučaji, ki so se pri izplačevanju dovoljenih posojil pripetili. Prošnjik prosi za posojilo v znesku 1000 gld., da bi mogel zasadiť svoj 1 ha obsegajoč vinograd. Dovolj se mu posojilo v znesku 300 gld., to je vsota s katero mu je mogoče zasadiť 3000 m². Posojilo je izplačljivo v dveh obrokih in sicer 1. polovica ko je zrigolal 1/4 vinograda 2. polovica ko je zrigolal in nasadil ves vinograd. Prošnjik zrigola sedaj 750 m², to je 1/4 od 3000 m² in pričakuje sedaj da mu bode polovica dovoljenega posojila izplačana; a temu ni tako, ker zahteva se sedaj da zrigola 1/4 ha, to je 250 m², dasi mu ni bila dovoljena tolika svota s katero bi zamogel nasaditi celi 1 ha obsegajoč vinograd. Vinogradnik se sedaj trudi, dela in dela jemlje morebiti denar na posodo, da dobi 1. obrok izplašan; da bi pa dobil tudi drugi obrok, na to še misliti nij, ker mu nij mogoče cel hektar zrigolati in zasadiť. Ako se toraj prošniku ne dovoli tolika vsota ki bi zadostovala za ves vinograd, naj se potem tudi ne zahteva od njega, da bi moral zasadiť ves vinograd, temveč naj se zadovolji s tolikim svetom, ki je primeren dovoljenemu posojilu. Kar se tiče 4. točke, dovoljujemo si povdarjati sled če: Posojila je potreben brez malo izjem vsak vinogradnik, tako velik kakor majhen. Pri vsakem se pozna primankljaj, ki je nastal vsled tega, da mu ne rodijo več vinogradi. Če ima morebiti tudi mnogo drugega posestva, vendar je prišel v zadrego, ako mu izpade vsako leto 500—1000 gld., ki jih je dobil poprej za vino. Sedaj pa naj še toliko vtakne v vinograd! Posebno naj se ne gleda toliko na osebo, kakor na posestvo.

Lahko se zgodi pri poizvedbah, da se dobi poročilo, ta in ta je „nezanesljiv“, dasi je morebiti popolnoma pošten in zanesljiv — in prošnja je odbita. Ker se posojilo šele izplača, ko je dotično delo dogotovljeno, ko je vinograd že mnogo več vreden, kakor se posodi na vinograd, radi tega je popolnoma nepotrebna poizvedba o zanesljivosti ali nezanesljivosti prošnikov. Opiraje se na navedene razloge, prosi udano podpisani odbor: Visoki deželni zbor blagovoli pričetkom prošnje navedene točke vzeti v poštev, in v tem oziru skleniti kar je potrebno. Kmetijska podružnica v Krškem, dne 21. januarja 1896. I. Ivan K n a v s, predsednik, dr. Tomaž Romih, tajnik.

Listnica uredništva.

Gosp. R. R. v Škofji Loki: Anonimnih dopisov ne moremo priobčiti.

Umrli so v Ljubljani:

24. januarja: Marija R žnik, služkinja, 66 let, sv. Jakoba trg št. 11, vsled raka v želodcu. — Ivana Cotman, delavka, 29 let, sv. Petra cesta št. 62, jetika.

25. januarja: Angela Vdovič čevljarjeva hči, 2 leti 9 mesecev, Rožne ulice št. 39, bronhitis. — Andrej Grabec, delavec sin, 4 leta, Opekarska cesta št. 25, božjast.

26. januarja: Viktor Kotnik, kočjažev sin, 11 mesecev, Rimska cesta št. 6, ošpice.

Meteorologično poročilo.

Januarja	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm. v 24 urah
25.	9. zvečer	742.7	— 5.3	brezveter.	jasno	
26.	7. zjutraj	742.9	— 8.9	brezveter.	megla	0.0
	2. popol.	742.7	— 5.7	sr. vzhod	oblačno	
	9. zvečer	743.4	— 5.6	sl. vzhod	oblačno	
27.	7. zjutraj	444.9	— 5.8	sl. vzjvz.	oblačno	0.0
	2. popol.	747.0	— 3.2	sl. vzjvz.	oblačno	

Srednja temperatura sobote in nedelje —5.0° in —6.7°, oziroma za 2.9° in 4.7° pod normalom.

Dunajska borza

dne 27. januarja 1896.

Skupni državni dolg v notah	100	gld. 80	kr.
Skupni državni dolg v srebru	101	" 10	"
Avstrijska zlatna renta	122	" 70	"
Avstrijska krona renta 4%	100	" 85	"
Ogerska zlatna renta 4%	122	" 75	"
Ogerska krona renta 4%	99	" —	"
Avstro-ogerske bančne delnice	1010	" —	"
Kreditne delnice	373	" —	"
London vista	121	" 20	"
Nemški drž. bankovci za 100 mark	59	" 30	"
20 mark	11	" 85	"
20 frankov	9	" 61	"
Italijanski bankovci	44	" 29	"
C. kr. cekini	5	" 70	"

Globoko potrti javljamo vsem sorodnikom in prijateljem tužno vest, da je po sklepu vsemogočnega naš preljubljeni brat, oziroma strije, svak in bratranec, gospod

Vincenc Jos. Noll

c. in kr. stotnik-računovodja I. razr. v p. dekoriran z vojno svetinjo

dne 26. januarja 1896 ob 1/6. uri popoldne po kratki bolezni, okrepčan s tolažili sv. vere, v 58. letu svoje dobe se preselil v boljši svet.

Pogreb bode v torek, dne 28. t. m., popoldne ob 4. uri iz hiše žalosti Valvazorjev trg-Študentovske ulice šte. 2.

Dragoga pokojnika priporočamo v prijazen spomin in molitev.

Svete maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah.

V Ljubljani, dne 27. januarja 1896,

(1843)

Žalujoči sorodniki.

Zahvala.

Globoko ganjeni izrekamo s tem za obilne tolažilne izraze odkrite sočutnosti o smrti in pogrebu naše nepozabne, iskreno ljubljene matere, gospe

Agate Jeretin

zlasti za tako častno in mnogobrojno spremstvo predrage nam matere do zadnjega nje počivališča na Vače in za mnoge prekrasne vence vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, zlasti č. g. gospodom uradnikom in prečastiti duhovščini svojo najiskrenejšo zahvalo.

V Gradcu pri Litiji, 26. prosinca 1896.

(1841)

Žalujoči ostali.

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. oktobra 1895.

Kratkopo omenjeni prihajalni in odhajalni časi označeni so v naslednjem preglednem času.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.)

Ob 12. uri 55 min. po mestni osebnih vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, des. Saltschall v Anasse, Ischil, Gmunden, Solnograd, Steyr, Lina, Budejovce, Pilsen, Marjine vaze, Hebe, Karlove vaze, Francovo vaze, Prago, Lipako, Dunaj via Amstetten.
Ob 1. uri 10 min. zjutraj mešani vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, des. Saltschall v Solnograd, Dunaj, via Amstetten.
Ob 12. uri 55 min. popoldne mešani vlak v Novo mesto, Kočevje.
Ob 1. uri 50 min. popoldne mešani vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Saltschall, Dunaj.
Ob 4. uri 55 min. popoldne mešani vlak v Trbiš, Beljak, Celovec, Ljubno, des. Saltschall v Solnograd, Lend-Gastein, Zell na Jeseru, Inomati, Ragnen, Gurli, Genovo, Paris, Steyr, Lina, Gmunden, Ischil, Budejovce, Pilsen, Marjine vaze, Hebe, Francovo vaze, Karlove vaze, Prago, Lipako, Dunaj via Amstetten.
Ob 7. uri 10 min. zjutraj mešani vlak v Kočevje, Novo mesto.
Bazna tega ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 46 min. popoldne mešani vlak v Lasec-Bled.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)

Ob 8. uri 55 min. zjutraj mešani vlak s Dunaja via Amstetten, Lipakoga Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Hebe, Marjinih varov, Pilsen, Budejovce, Solnograda, Lina, Steyr, Gmunden, Ischil, Anasse, Ljubno, Celovec, Beljaka, Franzensfeste, Trbiš.
Ob 8. uri 19 min. zjutraj mešani vlak s Kočevja, Novoga mesta.
Ob 11. uri 55 min. popoldne mešani vlak s Dunaja via Amstetten, Lipakoga Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Hebe, Marjinih varov, Pilsen, Budejovce, Solnograda, Lina, Steyr, Paris, Genovo, Gurli, Ragnen, Inomati, Zell na Jeseru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, Pontabel, Trbiš.
Ob 8. uri 55 min. popoldne mešani vlak s Kočevja, Novoga mesta.
Ob 4. uri 55 min. popoldne mešani vlak s Dunaja, Ljubna, Saltschalla, Beljaka, Celovec, Franzensfeste, Pontabel, Trbiš.
Ob 9. uri 35 min. zvečer mešani vlak s Kočevja, Novoga mesta.
Ob 9. uri 4 min. zvečer mešani vlak s Dunaja preko Amstettna in Ljubnega, Beljaka, Celovec, Pontabel, Trbiš.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.)

Ob 7. uri 35 min. zjutraj v Kamnik.
Ob 8. uri 55 min. popoldne v Kamnik.
Ob 9. uri 50 min. zvečer v Kamnik.
Prihod v Ljubljano (drž. kol.)
Ob 6. uri 55 min. zjutraj iz Kamnika
Ob 11. uri 15 min. popoldne v Kamnik.
Ob 6. uri 50 min. zvečer v Kamnik.

(1705-21)

Iščem učenca

ki ima veselje do trgovine z mešaniam blagom na deželi. Ponudbe vzprejema Fr. Prijatelj, Tržišče pri Mokronogu. (1829-3)

Štedilno ognjišče

za približno 400 oseb iz bivše civilne bolnice se proda.

Več pove gosp. Filip Supančič, Rimska cesta št. 16. (1840-1)

Jakob Petrovič

Antonija Tomšič

(1842)

poročena.

Trebnje

Ljubljana

dne 27. januarja 1896.

Oznaniilo.

Županstvo na Vidmu poleg Krškega naznanja slavnemu občinstvu, da bode odslej naprej

letni živinski semenj v Vidmu

namesto sobote pred angeljsko nedeljo zmirom

na predpustni ponedeljek.

Drugi živinski semnji ostanejo nepremenjeni.

Županstvo Videm

dne 25. januarja 1896.

Jos. Mohorčič

župan.

(1838)

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Noll.

„THE GRESHAM“

zavarovalno društvo za življenje v Londonu.

Filijala za Avstrijo:

Filijala za Ogersko:

Dunaj, I., Giselastrasse i Pešta, Franz-Josefsplatz št. 1, v hiši društva. št. 5 in 6, v hiši društva.

Društvena aktiva dne 31. decembra 1894 kron 138,416.475.—
Letni dohodki na premijah in obrestih dne 31. decembra 1894 25,319.668.—
Izplačitve zavarovalnin in rent in zakupnin itd. za obstanka društva (1848) 304,342.593.—
Mej letom 1894 je društvo izpostavilo 9233 polic z glavnico 78,736.000.—
Prospekte in tarife, na podlagi katerih izdaja družba police, kakor tudi obrazce za predloge, daje brezplačno

glavna agentura v Ljubljani, na Tržaški cesti št. 3, II. nadstropje pri Gvidonu Zeschko-tu. (1002-6)

Lastnina in tisk „Národne Tiskarne“.